

Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu

(ve znění zákona č. 331/1993 Sb., 117/1994 Sb., 224/1994 Sb., 58/1995 Sb., 236/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 296/1995 Sb., 148/1998 Sb., 132/2000 Sb., 220/2000 Sb., 442/2000 Sb., 239/2001 Sb., 127/2002 Sb., 282/2002 Sb., 179/2005 Sb., 413/2005 Sb., 23/2006 Sb., 342/2006 Sb., 227/2009 Sb., 465/2011 Sb., 239/2012 Sb., 255/2012 Sb., 78/2015 Sb., 302/2016 Sb., 325/2017 Sb., 46/2020 Sb.)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Část první

Úvodní ustanovení

§ 1

(1) Tento zákon upravuje postavení, působnost, organizační strukturu a činnost Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen "Úřad").

(2) Zákon dále stanoví práva a povinnosti prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen "prezident Úřadu"), viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen "viceprezident Úřadu"), členů Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen "člen Úřadu"), Kolegia Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen "Kolegium Úřadu"), senátů Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen "senát Úřadu"), Kárné komory Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen "Kárná komora Úřadu") a zaměstnanců Úřadu.

Část druhá

Postavení a působnost Úřadu

§ 2

(1) Úřad je nezávislý kontrolní orgán České republiky.

(2) Sídlem Úřadu je Praha.

(3) Úřad může užívat znaku České republiky.

§ 3

(1) Úřad vykonává kontrolu

- a) hospodaření se státním majetkem a finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob s výjimkou prostředků vybíraných obcemi nebo kraji v jejich samostatné působnosti,
- b) státního závěrečného účtu,
- c) plnění státního rozpočtu,
- d) hospodaření s prostředky, poskytnutými České republice ze zahraničí, a s prostředky, za něž převzal stát záruky,
- e) vydávání a umořování státních cenných papírů,
- f) zadávání státních zakázek.

(2) Kontrolu v rozsahu podle odstavce 1 vykonává Úřad, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, u

- a) organizačních složek státu,
- b) právnických a fyzických osob.

(3) Úřad vykonává kontrolu hospodaření České národní banky v oblasti výdajů na pořízení majetku a výdajů na provoz České národní banky.

§ 4

(1) Při kontrole Úřad prověřuje, zda kontrolované činnosti jsou v souladu s právními předpisy, přezkoumává jejich věcnou a formální správnost a posuzuje, zda jsou účelné, hospodárné a efektivní.

(2) Zjišťované skutečnosti podléhají kontrole Úřadu bez ohledu na druh a stupeň utajení.

(3) Výsledkem kontrolní činnosti Úřadu jsou kontrolní závěry. Kontrolním závěrem se rozumí písemná zpráva obsahující shrnutí a vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole podle tohoto zákona.

§ 4a

(1) Úřadu jsou poskytovány pro výkon působnosti podle tohoto zákona referenční údaje ze základního registru obyvatel, kterými jsou

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu,
- d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- e) datum, místo a okres úmrtí,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(2) Úřadu jsou poskytovány pro výkon jeho působnosti podle tohoto zákona z agendového informačního systému evidence obyvatel o státních občanech České republiky údaje, kterými jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) místo a okres narození a u státního občana České republiky, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se občan narodil,
- d) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu, popřípadě též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle jiného právního předpisu,
- e) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místě trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- f) omezení svéprávnosti, jméno, popřípadě jména a příjmení opatrovníka.

(3) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(4) Úřadu je umožněn pro výkon působnosti podle tohoto zákona přístup k datům z informačních systémů veřejné správy^{1a)} a k datům z informačního systému státní pokladny^{1b)}.

(5) Z poskytovaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.

§ 5

(1) Úřad zpracovává a předkládá Poslanecké sněmovně stanovisko ke zprávě o vývoji ekonomiky a plnění státního rozpočtu a k návrhu státního závěrečného účtu, včetně seznamu kontrolních závěrů, které byly podkladem pro toto stanovisko.

(2) Stanovisko ke zprávě o vývoji ekonomiky a plnění státního rozpočtu předkládá Úřad Poslanecké sněmovně ve lhůtě do 1 měsíce ode dne předložení této zprávy Poslanecké sněmovně vládou.

(3) Stanovisko k návrhu státního závěrečného účtu předkládá Úřad Poslanecké sněmovně ve lhůtě do 4 měsíců ode dne předložení tohoto návrhu Poslanecké sněmovně vládou.

§ 6

Úřad na vyžádání Poslanecké sněmovny nebo Senátu a jejich orgánů zpracuje v dohodnutém termínu stanovisko k návrhům právních předpisů, týkajících se rozpočtového hospodaření, účetnictví, státní statistiky a výkonu kontrolní, dozorové a inspekční činnosti.

Část třetí

Organizace Úřadu

§ 7

Orgány Úřadu

(1) Orgány Úřadu jsou prezident Úřadu, viceprezident Úřadu, Kolegium Úřadu, senáty Úřadu a Kárná komora Úřadu.

(2) Vnitřní pořádek orgánů Úřadu upravuje organizační řád Úřadu, jednací řád Kolegia Úřadu, jednací řád senátů Úřadu a kárný řád.

Prezident Úřadu a viceprezident Úřadu

§ 8

(1) Prezident Úřadu řídí Úřad a jedná jeho jménem navenek, předsedá Kolegiu Úřadu a Kárné komoře Úřadu.

(2) Prezident Úřadu předkládá Senátu návrh kandidátů na členy Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí podle zákona o sdružování v politických stranách a v politických hnutích.

(3) Prezident Úřadu předkládá Kolegiu Úřadu

- a) návrh plánu kontrolní činnosti a jeho změn,
- b) návrh rozpočtu včetně jeho změn, rozpočtových opatření a závěrečného účtu rozpočtové kapitoly Úřadu,
- c) všechny kontrolní závěry, z nichž vychází stanovisko k návrhu státního závěrečného účtu,
- d) návrh výroční zprávy o činnosti Úřadu za uplynulý rozpočtový rok (dále jen "výroční zpráva"),
- e) návrh organizačního a pracovního řádu Úřadu, včetně jeho změn a doplňků,
- f) návrh jednacího řádu Kolegia Úřadu a senátů Úřadu, včetně jeho změn a doplňků,
- g) návrh kárného řádu,
- h) podněty Poslanecké sněmovny, Senátu, jejich orgánů a vlády.

(4) Prezident Úřadu po projednání Kolegiem Úřadu schvaluje pracovní řád Úřadu.

(5) Prezident Úřadu je oprávněn účastnit se schůze Poslanecké sněmovny, Senátu a jejich orgánů, pokud jsou projednávány kontrolní závěry,

návrhy a stanoviska, které se vztahují k činnosti Úřadu. Požádá-li o slovo, bude mu uděleno.

(6) Vyžádá-li si Poslanecká sněmovna, Senát nebo jejich orgány přítomnost prezidenta Úřadu na jednání, je povinen se zúčastnit.

(7) Prezident Úřadu je oprávněn účastnit se schůze vlády, pokud jsou projednávány kontrolní závěry a stanoviska k nim. Požádá-li o slovo, bude mu uděleno.

(8) Nevykonává-li prezident Úřadu ani viceprezident Úřadu po přechodnou dobu svoji funkci, vykonává funkci prezidenta Úřadu vždy nejstarší člen Úřadu.

§ 9

(1) Viceprezident Úřadu zastupuje v plném rozsahu prezidenta Úřadu za jeho nepřítomnosti.

(2) Viceprezident Úřadu zastupuje prezidenta Úřadu na základě jeho pověření v konkrétních případech.

(3) Viceprezident Úřadu vykonává některé pravomoci prezidenta Úřadu, pokud tak stanoví organizační řád Úřadu.

§ 10

(1) Prezidentem Úřadu nebo viceprezidentem Úřadu může být jmenován občan České republiky, který

a) je plně svéprávný,

b) je bezúhonný, splňuje podmínky stanovené zvláštním zákonem,²⁾ a jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svoji funkci řádně zastávat,

c) má ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu,

d) dosáhl věku 35 let.

(2) Funkční období prezidenta Úřadu a viceprezidenta Úřadu je devět let.

(3) Prezident Úřadu a viceprezident Úřadu skládají slib do rukou prezidenta republiky.

(4) Slib prezidenta Úřadu a viceprezidenta Úřadu zní: "Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její Ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že budu svoji funkci vykonávat nezávisle a nestranně a nezneužiji svého postavení."

(5) Složením slibu se prezident Úřadu a viceprezident Úřadu ujímají funkce.

(6) S funkcí prezidenta Úřadu a viceprezidenta Úřadu je neslučitelná funkce poslance nebo senátora, soudce, státního zástupce, jakákoliv funkce ve veřejné správě, funkce člena orgánů územní samosprávy a funkce v politických stranách a hnutích.

(7) Prezident Úřadu a viceprezident Úřadu nesmí zastávat jinou placenou funkci ani vykonávat výdělečnou činnost s výjimkou činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké, pokud tato činnost nenarušuje důstojnost nebo neohrožuje důvěru v nezávislost a nestrannost Úřadu, a s výjimkou funkce člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky.

(8) Výkon funkce prezidenta Úřadu a viceprezidenta Úřadu končí

- a) uplynutím funkčního období,
- b) odvoláním prezidentem republiky na návrh Poslanecké sněmovny,
- c) doručením rezignace prezidentu republiky,
- d) právní mocí rozsudku, jímž je omezena jeho svéprávnost,
- e) právní mocí rozsudku, jímž byl odsouzen pro trestný čin.

(9) Poslanecká sněmovna může navrhnout prezidentu republiky odvolání prezidenta Úřadu nebo viceprezidenta Úřadu jen

- a) nevykonává-li funkci po dobu delší než šest měsíců,
- b) na základě pravomocného rozhodnutí Kárné komory Úřadu, ve kterém byl vysloven návrh na odvolání z funkce.

Členové Úřadu

§ 11

(1) Člen Úřadu vykonává kontrolu, řídí kontrolní činnost a vypracovává kontrolní závěry podle plánu kontrolní činnosti, účastní se činnosti senátů Úřadu a Kolegia Úřadu.

(2) Člen Úřadu, který vypracovává kontrolní závěr, rozhoduje o námitce podjatosti, pokud ji vznesla kontrolovaná osoba proti kontrolorovi.

§ 12

(1) Poslanecká sněmovna volí 15 členů Úřadu na návrh prezidenta Úřadu.

(2) Uvolní-li se místo člena Úřadu, předloží prezident Úřadu návrh na nového člena Úřadu Poslanecké sněmovně do 40 dnů ode dne uvolnění místa. Ne zvolí-li Poslanecká sněmovna nového člena úřadu, předloží prezident úřadu Poslanecké sněmovně nový návrh do 40 dnů ode dne, kdy nový člen úřadu nebyl zvolen.

(3) Členem Úřadu může být zvolen občan České republiky, který

a) je plně svéprávný,

b) je bezúhonný, splňuje podmínky stanovené zvláštním zákonem,²⁾ a jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svoji funkci řádně zastávat,

c) má ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu,

d) dosáhl věku 30 let.

(4) Člen Úřadu skládá slib do rukou předsedy Poslanecké sněmovny.

(5) Slib člena Úřadu zní: "Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její Ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že budu svoji funkci vykonávat nezávisle a nestranně a nezneužiji svého postavení."

(6) Složením slibu se člen Úřadu ujímá funkce.

(7) S funkcí člena Úřadu je neslučitelná funkce poslance nebo senátora, soudce, státního zástupce, jakákoliv funkce ve veřejné správě, funkce člena orgánů územní samosprávy a funkce v politických stranách a hnutích.

(8) Člen Úřadu nesmí zastávat jinou placenou funkci ani vykonávat výdělečnou činnost s výjimkou činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké, pokud tato činnost nenarušuje důstojnost nebo neohrožuje důvěru v nezávislost a nestrannost Úřadu, a s výjimkou funkce člena Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky podle zákona o zpravodajských službách České republiky.

(9) Výkon funkce člena Úřadu končí

- a) doručením rezignace Poslanecké sněmovně,
- b) dosažením věku 65 let,
- c) odvoláním Poslaneckou sněmovnou na základě pravomocného rozhodnutí Kárné komory Úřadu, ve kterém bylo navrženo odvolání z funkce,
- d) právní mocí rozsudku, jímž je omezena jeho svéprávnost,
- e) právní mocí rozsudku, jímž byl odsouzen pro úmyslný trestný čin.

§ 13

Kolegium Úřadu

(1) Kolegium Úřadu tvoří prezident Úřadu, viceprezident Úřadu a členové Úřadu.

(2) Kolegium Úřadu rozhoduje hlasováním; závěr hlasování je přijat, pokud pro něj hlasovala nadpoloviční většina přítomných členů Kolegia Úřadu. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího. Kolegium Úřadu je usnášeníschopné při účasti nadpoloviční většiny svých členů. Jednání Kolegia Úřadu se řídí jednacím řádem, který zejména obsahuje formu rozhodování, způsob hlasování a způsob zveřejnění opačného názoru.

(3) Kolegium Úřadu schvaluje

- a) plán kontrolní činnosti,

- b) návrh rozpočtu Úřadu předkládaný Poslanecké sněmovně, jeho změny, rozpočtová opatření, závěrečný účet rozpočtové kapitoly Úřadu a účetní závěrku Úřadu sestavenou k rozvahovému dni,
- c) všechny kontrolní závěry, z nichž vychází stanovisko k návrhu státního závěrečného účtu,
- d) výroční zprávu,
- e) kontrolní závěry, které si stanoví při schvalování plánu kontrolní činnosti nebo které mu přikáže prezident Úřadu,
- f) jednací řády Kolegia Úřadu a senátů Úřadu,
- g) organizační řád a jeho změny,
- h) kárný řád.

(4) Kolegium Úřadu rozhoduje

- a) o odvolání proti rozhodnutí o námitce proti kontrolnímu protokolu,
- b) o námitce podjatosti, pokud ji vnesla kontrolovaná osoba proti členu Úřadu; takový člen Úřadu je z hlasování o námitce podjatosti vyloučen.

(5) Kolegium Úřadu projednává návrh pracovního řádu Úřadu, předkládaný prezidentem Úřadu a doporučuje mu jeho schválení.

§ 14

Senáty Úřadu

(1) Senáty Úřadu jsou kolektivní orgány Úřadu složené ze tří a více členů Úřadu. Rozhodují hlasováním za účasti všech svých členů; rozhodnutí je přijato, vyjádří-li s ním souhlas nadpoloviční počet členů senátu Úřadu. Jednání senátů Úřadu se řídí jednacím řádem, který zejména obsahuje formu rozhodování, způsob hlasování a způsob zveřejnění opačného názoru.

(2) Senáty Úřadu zřizuje Kolegium Úřadu při schvalování plánu kontrolní činnosti. Senátu Úřadu předsedá člen Úřadu určený Kolegiem Úřadu.

(3) Senát Úřadu schvaluje kontrolní závěry, pro které byl zřízen.

(4) Senát Úřadu rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí o námitkách ke kontrolním protokolům, které jsou podkladem pro kontrolní závěry v jeho působnosti.

§ 15

Kontroloři

Kontroloři provádějí kontrolní činnost. Pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahují se na kontrolory ustanovení zákoníku práce.

Část čtvrtá

Činnost Úřadu

§ 16

Mezinárodní spolupráce

(1) Úřad spolupracuje s vrcholnými orgány kontroly v zahraničí a může s nimi uzavírat ujednání o kontrolní činnosti. Úřad může vysílat členy Úřadu a kontrolory do mezinárodních nebo nadnárodních kontrolních orgánů.

(2) Úřad může být členem mezinárodních organizací sdružujících kontrolní instituce.

§ 17

Plán kontrolní činnosti

(1) Plán kontrolní činnosti je věcné a časové vymezení kontrolních akcí v následujícím rozpočtovém roce.

(2) Úřad je oprávněn opatřovat podklady pro zpracování plánu kontrolní činnosti a jeho změn. Ten, koho o to Úřad požádá, je povinen ve lhůtě jím stanovené poskytnout pro tento účel Úřadu informace a vysvětlení a předložit doklady a jiné písemnosti. Získané podklady mohou být použity v případě uskutečnění kontroly jako informace o zjišťovaných a souvisejících skutečnostech.

(3) Při zpracování návrhu plánu kontrolní činnosti se vychází z podnětů prezidenta Úřadu, viceprezidenta Úřadu a z podnětů členů Úřadu. Podněty vycházejí z vlastní činnosti, od Poslanecké sněmovny, Senátu, jejich orgánů a vlády.

(4) Plán kontrolní činnosti u každé kontrolní akce obsahuje zejména

a) předmět a cíle kontroly a označení kontrolovaného orgánu, organizační složky státu, právnické nebo fyzické osoby (dále jen "kontrolovaná osoba"),

b) časový plán,

c) člena Úřadu, který vypracovává kontrolní závěr a orgán Úřadu, který schvaluje kontrolní závěr,

d) složení senátu Úřadu, byl-li zřízen.

(5) Schválený plán kontrolní činnosti předkládá k informaci prezident Úřadu Poslanecké sněmovně, Senátu a vládě a zveřejňuje jej ve Věstníku Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen "Věstník Úřadu").

(6) O provedení změn v plánu kontrolní činnosti rozhoduje Kolegium Úřadu. Schválenou změnu je nutno předložit k informaci a zveřejnit podle odstavce 5.

§ 18

Výroční zpráva

(1) Výroční zprávu předkládá prezident Úřadu Kolegiu Úřadu ke schválení.

(2) Výroční zpráva obsahuje zejména

a) zhodnocení plánu kontrolní činnosti,

b) finanční zhodnocení přínosu kontrolní činnosti,

c) zhodnocení ostatní činnosti.

(3) Výroční zprávu předkládá prezident Úřadu pro informaci Poslanecké sněmovně, Senátu a vládě do 3 měsíců po skončení rozpočtového roku a zveřejňuje ji ve Věstníku Úřadu.

Kontrolní řád

§ 19

(1) Kontrolním řádem se řídí postup při výkonu kontroly a vztahy mezi Úřadem, orgány Úřadu, členy Úřadu a kontrolory pověřenými kontrolní akcí na straně jedné a kontrolovanými osobami na straně druhé.

(2) Kontrolní činnost vykonávají členové Úřadu a kontroloři (dále jen "kontrolující") na základě písemného pověření prezidenta Úřadu, nebo jím pověřeného člena Úřadu.

(3) V pověření se uvádí objekt a věcné vymezení kontroly, jména, příjmení a titul kontrolujících a jejich postavení v Úřadu, jméno a příjmení vedoucího skupiny kontrolujících a označení orgánu nebo osob, k nimž je možno se odvolat proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu.

§ 20

(1) Kontrolu nesmějí provádět ti kontrolující, u nichž se zřetelem na jejich vztah ke kontrolovaným osobám nebo k předmětu kontroly jsou důvodné pochybnosti o jejich nepodjatosti.

(2) Kontrolující je povinen bezprostředně po tom, co se dozví o skutečnostech nasvědčujících jeho podjatosti, oznámit to příslušnému členu Úřadu, jde-li o kontrolora, nebo prezidentovi Úřadu, jde-li o člena Úřadu.

(3) Kontrolované osoby oznámí Úřadu skutečnosti nasvědčující podjatosti kontrolujícího, jakmile se o těchto skutečnostech dozví.

(4) O námitce podjatosti kontrolujícího se rozhodne bez zbytečného odkladu.

(5) Do rozhodnutí o námitce podjatosti činí kontrolující pouze úkony, které nesnesou odkladu.

(6) Proti rozhodnutí o námitce podjatosti je odvolání nepřípustné.

§ 21

Kontrolující jsou při provádění kontroly oprávněni

- a) vstupovat do objektů, zařízení a provozů, na pozemky a do jiných prostor kontrolovaných osob, pokud souvisí s předmětem kontroly; nedotknutelnost obydlí je zaručena,³⁾
- b) požadovat na kontrolovaných osobách, aby ve stanovených lhůtách předložily originální doklady a další písemnosti, data z informačních systémů, kterých jsou správci nebo provozovateli, na technických nosičích dat, popřípadě jejich výpisy a zdrojové kódy programů, vzorky výrobků nebo jiného zboží (dále jen "doklady"), jakož i pořizovat obrazové nebo zvukové záznamy,
- c) seznamovat se s utajovanými informacemi, prokáží-li se osvědčením pro příslušný stupeň utajení těchto informací, vydaným podle zvláštního zákona.⁴⁾
- d) požadovat na kontrolovaných osobách poskytnutí pravdivých a úplných, ústních a písemných informací o zjišťovaných a souvisejících skutečnostech,
- e) zajišťovat v odůvodněných případech doklady; jejich převzetí musí kontrolované osobě písemně potvrdit a ponechat jí kopie převzatých dokladů,
- f) požadovat, aby kontrolované osoby podaly ve stanovené lhůtě písemnou zprávu o odstranění zjištěných nedostatků,
- g) používat telekomunikační koncová zařízení kontrolovaných osob a datové připojení do veřejné sítě elektronických komunikací pro zabezpečení kontroly,
- h) vyžádat si od kontrolované vybrané účetní jednotky nebo od jiného kontrolního orgánu účetní záznamy též prostřednictvím centrálního systému účetních informací státu, anebo si vyžádat účetní záznamy od správce centrálního systému účetních informací státu, za podmínek stanovených zákonem o účetnictví,
- i) požadovat, aby kontrolované osoby ve stanovených lhůtách zajistily přístup k datům, která souvisí s předmětem kontroly a jsou uložena nebo zpracována v provozních informačních systémech kontrolované osoby, jakož i v dalších souborech a aplikacích, a která nejsou součástí informačních systémů veřejné správy.

§ 22

(1) Povinností kontrolujících je zjistit při kontrole skutečný stav věci a jsou povinni jej prokázat doklady.

(2) Kontrolující jsou dále povinni

- a) oznámit kontrolované osobě zahájení kontroly a předložit pověření k provedení kontroly,
- b) šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných osob,
- c) předat neprodleně převzaté doklady kontrolované osobě, pominou-li důvody jejich převzetí,
- d) řádně ochraňovat zajištěné doklady proti jejich ztrátě, zničení, poškození nebo zneužití,
- e) pořizovat o výsledcích kontroly kontrolní protokol,
- f) zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděli při výkonu kontroly, a nezneužít znalostí těchto skutečností.

§ 23

Kontrolujícího může zbavit povinnosti mlčenlivosti ten, v jehož zájmu tuto povinnost má, nebo z důvodu důležitého veřejného zájmu prezident Úřadu. Je-li kontrolovanou osobou Česká národní banka, není tímto ustanovením dotčena povinnost mlčenlivosti stanovená Protokolem o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky⁹⁾. Tímto ustanovením není dotčena povinnost oznamovat určité skutečnosti orgánům příslušným podle zvláštních předpisů.⁵⁾

§ 24

(1) Kontrolované osoby jsou povinny poskytnout součinnost odpovídající oprávněním kontrolujících uvedeným v § 21 tohoto zákona. Fyzické osoby nemají povinnost podle § 21 písm. d) tohoto zákona, jestliže by jejím splněním způsobily nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým.⁶⁾

(2) Kontrolované osoby jsou povinny v nezbytném rozsahu odpovídajícím povaze jejich činnosti a technickému vybavení poskytnout materiální a technické zabezpečení pro výkon kontroly.

§ 25

(1) O kontrole se pořizuje kontrolní protokol, který obsahuje zejména popis zjištěných skutečností s uvedením nedostatků a označení ustanovení právních předpisů, které byly porušeny.

(2) V kontrolním protokolu se uvádí označení Úřadu a jména kontrolujících na kontrole zúčastněných, označení kontrolované osoby, místo a čas provedení kontroly, předmět kontroly, skutečný stav, označení dokladů a ostatních materiálů, o které se protokol opírá. Kontrolní protokol podepisují kontrolující, kteří se kontroly zúčastnili.

(3) Vedoucí skupiny kontrolujících osobně odpovídá za obsah protokolu.

§ 26

(1) Povinností kontrolujících je seznámit kontrolované osoby s obsahem kontrolního protokolu a předat jim jeho stejnopis.

(2) Seznámení s kontrolním protokolem a jeho převzetí potvrzují kontrolované osoby podpisem kontrolního protokolu.

(3) Odmítne-li kontrolovaná osoba seznámit se s kontrolním protokolem nebo toto seznámení potvrdit, vyznačí se tyto skutečnosti v kontrolním protokolu.

§ 27

(1) Proti kontrolnímu protokolu může kontrolovaná osoba podat námitky vedoucímu skupiny kontrolujících, a to ve lhůtě pěti pracovních dnů ode dne seznámení s kontrolním protokolem, nestanoví-li kontrolující lhůtu delší. Námitky je nutno podat písemně a musí být zdůvodněny.

(2) O námitkách rozhoduje vedoucí skupiny kontrolujících.

(3) Nebylo-li námitkám vyhověno, může se kontrolovaná osoba ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí o námitkách odvolat k

a) příslušnému senátu Úřadu, je-li kontrolní protokol podkladem pro kontrolní závěr projednávaný tímto senátem Úřadu,

b) Kolegiu Úřadu, je-li kontrolní protokol podkladem pro kontrolní závěr projednávaný Kolegiem Úřadu.

(4) Jsou-li pro to důvody, příslušný orgán Úřadu rozhodnutí o námitkách změni nebo zruší, jinak odvolání zamítne a rozhodnutí potvrdí.

(5) Pokud v řízení o odvolání proti rozhodnutí o námitkách vyplyne potřeba věc došetřit, příslušný orgán Úřadu rozhodnutí zčásti nebo zcela zruší a zajistí došetření věci. Skutečnosti zjištěné při došetření se uvedou v dodatku ke kontrolnímu protokolu. Na nakládání s dodatkem kontrolního protokolu se přiměřeně použijí odstavce 1 až 4 a § 25 a 26.

(6) Proti rozhodnutí příslušného orgánu Úřadu je odvolání nepřípustné.

§ 28

(1) Fyzické osobě, která zaviněně způsobila porušení povinnosti podle § 17 odst. 2, nebo která zaviněně způsobila, že kontrolovaná osoba nesplnila povinnost podle § 24 tohoto zákona, může Úřad uložit pokutu až do výše 50 000 Kč.

(2) Pokutu lze uložit i opakovaně, nebyla-li povinnost splněna ani ve lhůtě nově stanovené kontrolujícími.

(3) Pokutu lze uložit do jednoho měsíce ode dne nesplnění povinnosti.

(4) Pokuty jsou příjmem státního rozpočtu České republiky.

(5) Pokuty vymáhá Úřad.

§ 29

(1) Náklady vzniklé Úřadu v souvislosti s prováděním kontroly nese Úřad.

(2) Náklady vzniklé v souvislosti s prováděním kontroly kontrolovaným osobám nesou tyto osoby s výjimkou nákladů vzniklých v souvislosti s uplatněním oprávnění podle ustanovení § 21 písm. g) tohoto zákona. Tyto náklady jsou nákladem Úřadu. Za škodu vzniklou kontrolovaným osobám

v souvislosti s prováděním kontroly odpovídá stát; této odpovědnosti se nemůže zprostit.

(3) Nárok na náhradu nákladů podle odstavce 2 je nutno uplatnit u Úřadu nejpozději do šesti měsíců od jejich vynaložení, jinak nárok zaniká.

§ 30

(1) Všechny schválené kontrolní závěry zveřejňuje prezident Úřadu ve Věstníku Úřadu a zasílá je Poslanecké sněmovně, Senátu a vládě.

(2) Úřad poskytuje Poslanecké sněmovně, Senátu, jejich orgánům a vládě na požádání kontrolní protokoly a další podklady pro schválené kontrolní závěry. Na osoby, které se s těmito podklady seznámily, se vztahují přiměřeně ustanovení § 22 odst. 2 písm. f) a § 23 tohoto zákona.

(3) Postupu nakládání s kontrolními závěry podle odstavců 1 a 2 nepodléhají ty kontrolní závěry, které obsahují skutečnosti, na které se vztahuje zvláštní zákon. Pokud ke zpracování kontrolních závěrů byly použity kontrolní protokoly, které byly předány orgánům činným v trestním řízení, je jejich zveřejnění možné až po souhlasu příslušného orgánu.

(4) Způsob nakládání s kontrolními závěry uvedenými v odstavci 3 určí Kolegium Úřadu.

§ 31

Pro řízení podle tohoto kontrolního řádu neplatí zákon o kontrole a, s výjimkou § 28 tohoto zákona, správní řád.⁷⁾

Část pátá

Financování a hospodaření Úřadu

§ 32

Financování Úřadu

(1) Výdaje na činnost Úřadu se hradí ze státního rozpočtu České republiky.

(2) Úřad má samostatnou rozpočtovou kapitolu ve státním rozpočtu České republiky, tato rozpočtová kapitola je součástí zákona o státním rozpočtu České republiky.

(3) Návrh rozpočtu předkládá prezident Úřadu ke schválení Kolegiu Úřadu.

(4) Schválený návrh rozpočtové kapitoly Úřadu Kolegiem Úřadu předloží prezident Úřadu Poslanecké sněmovně a zároveň ministerstvu financí.

§ 33

Hospodaření s rozpočtovou kapitolou Úřadu

(1) Hospodaření s rozpočtovou kapitolou Úřadu je shodné jako u orgánů státní správy, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Hospodaření Úřadu s majetkem státu včetně prostředků státního rozpočtu kapitoly Úřadu kontroluje Poslanecká sněmovna nebo orgán, který si pro tento účel zřídila nebo který tímto úkolem pověřila.

(3) Závěrečný účet rozpočtové kapitoly Úřadu předkládá prezident Úřadu Poslanecké sněmovně současně se zprávou o ověření roční účetní závěrky auditorem.

(4) Závěrečný účet rozpočtové kapitoly Úřadu předkládá prezident Úřadu ministerstvu financí k zapracování spolu se stanoviskem Poslanecké sněmovny nebo jejího orgánu, je-li takové stanovisko přijato, do návrhu státního závěrečného účtu.

Část šestá

Společná ustanovení

Kárná odpovědnost

§ 34

Prezident Úřadu, viceprezident Úřadu a členové Úřadu jsou kárně odpovědní za kárné provinění.

§ 35

(1) Kárným proviněním je zaviněné porušení povinností prezidenta Úřadu, viceprezidenta Úřadu a člena Úřadu vyplývajících z tohoto zákona nebo jejich chování, jímž narušují důstojnost nebo ohrožují důvěru v nezávislost a nestrannost své osoby nebo Úřadu.

(2) Jednání uvedené v odstavci 1 je závažným kárným proviněním, jestliže vzhledem k povaze porušené povinnosti, způsobu jednání, míře zavinění, opakování nebo jiné přitěžující okolnosti je jeho škodlivost zvýšena.

§ 36

Odpovědnost prezidenta Úřadu, viceprezidenta Úřadu a člena Úřadu za kárné provinění zaniká, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok.

Kárná komora Úřadu

§ 37

Kárnou odpovědnost zjišťuje a kárná opatření ukládá Kárná komora Úřadu.

§ 38

(1) Kárná komora Úřadu se skládá z předsedy a dvou členů.

(2) Předsedou Kárné komory Úřadu je prezident Úřadu. Další dva členy a jejich náhradníky jmenuje předseda Nejvyššího soudu z řad soudců tohoto soudu.

(3) Směřuje-li návrh na zahájení kárného řízení proti prezidentovi Úřadu, předsedá Kárné komoře Úřadu viceprezident Úřadu.

Kárné řízení

§ 39

(1) Kárné řízení zahajuje Kárná komora Úřadu na návrh prezidenta Úřadu, viceprezidenta Úřadu, člena Úřadu, poslance nebo orgánů Poslanecké sněmovny a nebo z vlastního podnětu.

(2) Pro řízení před Kárnou komorou Úřadu platí kárný řád.

§ 40

(1) Řízení před Kárnou komorou Úřadu je neveřejné.

(2) O jednání před Kárnou komorou Úřadu se pořizuje protokol.

§ 41

O zahájení kárného řízení vyrozumí předseda Kárné komory Úřadu toho, proti němuž se kárné řízení vede, a poučí ho o jeho právech.

§ 42

(1) Kárná komora Úřadu zastaví kárné řízení,

a) rezignoval-li ten, proti němuž se řízení vede, na svou funkci,

b) zanikla-li odpovědnost za kárné provinění,

c) jestliže pro týž skutek bylo již zahájeno řízení pro přestupek nebo zahájeno trestní stíhání nebo ve věci bylo pravomocně rozhodnuto.

(2) Kárná komora Úřadu přeruší kárné řízení, má-li za to, že skutečnosti, které se prezidentu Úřadu, viceprezidentu Úřadu nebo členu Úřadu kladou za vinu, mají znaky trestného činu, a věc předloží příslušnému orgánu činnému v trestním řízení.

(3) Dojde-li Kárná komora Úřadu k závěru, že se prezident Úřadu, viceprezident Úřadu nebo člen Úřadu dopustil kárného provinění, rozhodne o kárném opatření.

(4) Dojde-li Kárná komora Úřadu k závěru, že se prezident Úřadu, viceprezident Úřadu nebo člen Úřadu kárného provinění nedopustil nebo mu nelze kárné provinění prokázat, vynese zprošťující rozhodnutí.

§ 43

(1) Rozhodnutí Kárné komory Úřadu se vyhotoví písemně a doručí se členu Úřadu, proti kterému se kárné řízení vedlo.

(2) Proti rozhodnutí Kárné komory Úřadu lze podat do patnácti dnů odvolání k Nejvyššímu soudu. Odvolání má odkladný účinek.

§ 44

Kárné opatření

(1) Za kárné provinění lze uložit některé z těchto kárných opatření

- a) napomenutí,
- b) snížení platu až o 15 % na dobu nejdéle tří měsíců.

(2) Za závažné kárné provinění nebo opakované kárné provinění lze uložit některé z těchto kárných opatření

- a) snížení platu o 15 % na dobu nejdéle šesti měsíců,
- b) návrh na odvolání člena Úřadu z funkce,
- c) návrh na odvolání prezidenta Úřadu nebo viceprezidenta Úřadu z funkce.

§ 45

Věstník Úřadu

(1) Úřad vydává Věstník Úřadu, který zveřejňuje i na svých internetových stránkách.

(2) Věstník Úřadu obsahuje zejména

- a) jednací řády Kolegia Úřadu a senátů Úřadu,
- b) kárný řád,
- c) plán kontrolní činnosti,
- d) výroční zprávu,
- e) všechny kontrolní závěry, s výjimkou těch, které obsahují skutečnosti, na které se vztahuje zvláštní zákon.

nadpis vypuštěn

§ 46

(1) Platy a další náležitosti spojené s výkonem funkce prezidenta Úřadu, viceprezidenta Úřadu a členů Úřadu upravuje zvláštní zákon⁸⁾.

(2) Poskytování platu a odměn z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr zaměstnanců Úřadu se řídí zákoníkem práce a Platovým řádem Úřadu. Platový řád Úřadu vydává prezident Úřadu po jeho schválení rozpočtovým výborem Poslanecké sněmovny.

§ 47

(1) až (10) zrušeny

(11) Členům Kárné komory Úřadu přísluší paušální náhrada za výkon funkce v měsíční výši 1 000 Kč.

§ 48

Na prezidenta Úřadu, viceprezidenta Úřadu a členy Úřadu se vztahují ustanovení zákoníku práce, pokud tento zákon nestanoví jinak.

Část sedmá

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 49

(1) Kolegium Úřadu svolá prezident Úřadu do 15 dnů po zvolení alespoň 10 členů Úřadu Poslaneckou sněmovnou.

(2) Prezident Úřadu předloží návrh jednacích řádů Kolegia Úřadu a senátů Úřadu na prvním jednání Kolegia Úřadu.

(3) Prezident Úřadu předloží návrh kárného řádu Kolegiu Úřadu nejpozději do dvou měsíců po prvním jednání Kolegia Úřadu.

§ 50

(1) Zrušuje se ministerstvo státní kontroly České republiky a Nejvyšší kontrolní úřad České republiky.

(2) Práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů, majetkových a jiných vztahů přecházejí z ministerstva státní kontroly České republiky a z Nejvyššího kontrolního úřadu České republiky na Úřad.

(3) Protokoly, kontrolní nálezy a jiné podklady kontrol zahájených před účinností tohoto zákona, pokud jsou s ním v souladu, využije Úřad při své činnosti.

§ 51

Zrušují se:

1. ústavní zákon České národní rady č. 481/1991 Sb., kterým se zřizuje Nejvyšší kontrolní úřad České republiky,

2. zákon České národní rady č. 61/1992 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadě České republiky,

3. § 2 písm. a), § 5, 6, a 7 zákona České národní rady č. 552/1991 Sb., o státní kontrole,

4. § 1 bod 15 a § 18 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů,

5. § 6, čl. IV zákona České národní rady č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, o změně a doplnění některých zákonů České národní rady a některých dalších předpisů.

§ 52

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1993.

Uhde v. r.

Havel v. r.

Klaus v. r.

Vybraná ustanovení novel

Čl. XII zákona č. 239/2012 Sb.

Přechodné ustanovení

Schvalování účetní závěrky podle § 13 odst. 3 písm. b) zákona č. 166/1993 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se poprvé provede za účetní období roku 2012.

Čl. II zákona č. 78/2015 Sb.

Přechodné ustanovení

Kontrolní akce zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 166/1993 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. II zákona č. 46/2020 Sb.

Přechodné ustanovení

Postup podle § 46 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije poprvé pro rozpočtový rok 2021. Do vydání Platového řádu Úřadu podle tohoto zákona se poskytování platu a odměn z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr zaměstnanců Úřadu řídí dosavadními právními předpisy.

1a) Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

1b) § 33 a násl. zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

2) Zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů.

3) Čl. 12 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod (usnesení předsednictva ČNR č. 92/1993 Sb.).

4) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

5) Např. § 8 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

6) § 22 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

7) Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

8) § 20 až 24 zákona č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění zákona č. 626/2004 Sb.

9) Čl. 37 Protokolu (č. 4) o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.

